

Antonio Muñoz Molina

Antonio Muñoz Molina (1956) komt voort uit een boerenfamilie uit Úbeda, in de Zuid-Spaanse provincie Jaén, en die afkomst klinkt in sommige van zijn boeken door, bijvoorbeeld waar hij de fictieve plaats Mágina opvoert, waarvoor Úbeda model stond. Na zijn schooltijd trok Muñoz Molina naar Madrid voor een studie journalistiek, maar enkele jaren later keerde hij terug naar het zuiden om een studie kunstgeschiedenis te voltooien in Granada. Hij is gehuwd met Elvira Lindo, eveneens schrijfster en in Spanje vooral bekend vanwege de door haar geschreven televisieserie *Manolito Gafotas* uit 2004. Na enkele jaren in New York, waar Muñoz Molina van 2004 tot medio 2006 directeur was van het Cervantes Instituut, woont het paar nu weer in Madrid.

Zijn eerste literaire productie, vanaf begin jaren '80 van de vorige eeuw, bestond uit artikelen die in een aantal dag- en weekbladen geplaatst werden. In die tijd werkte Muñoz Molina enige jaren als gemeenteambtenaar. Naast zijn romans bleef hij ook altijd artikelen en columns schrijven, onder meer voor *El País*. Doordat hij een scherp polemist is en geen enkel heet hangijzer schuwt, is hij een invloedrijk opiniemaker. Sinds 1996 maakt hij deel uit van de Real Academia Española. In 2007 kreeg hij een eredoctoraat van de Universiteit van Jaén.

Na bundeling van een aantal eerder in *Diario Ideal* verschenen artikelen in *El Róbinson urbano* (1984) en *Diario del Nautilus* (1986) bouwde Muñoz Molina geleidelijk een oeuvre op van zo'n twintig romans, zes artikelenbundels en acht essaybundels. Reeds vanaf het begin was zijn werk zeer succesvol: zijn debuutroman *Beatus Ille* (1986) werd bekroond en later verwierf hij tweemaal de Premio Nacional de Narrativa, met de werken *El invierno en Lisboa* (1987) en *El jinete polaco* (1991). De eerste editie van het autobiografische *El jinete polaco* verscheen in een oplage van 300.000 exemplaren en ook *El viento de la luna* was een bestseller. Sommige werken van Muñoz Molina zijn zeer omvangrijk. Enkele van zijn boeken werden verfilmd.

Inhoudelijk bestaan zijn romans veelal uit een knappe vervlechting van fictieve gebeurtenissen met recente Spaanse geschiedenis. Ook komen er historische figuren in voor naast fictieve personages. De

als thrillers opgezette werken *Prins der duisternis* en *Winter in*

Lissabon werden door de schrijver zelf omschreven als vingeroefeningen, nodig om de sprong naar een eigen stijl te wagen. Meer dan eens besteedt Muñoz Molina in zijn romans nadrukkelijk aandacht aan mensen in verdrukking, vervolgd en ontheemden.

In Nederlandse vertaling

Maanstorm
vertaling Adri Boon
ISBN 90-445-1748-4, 2012
304 pagina's

De nacht der tijden
vertaling T. Hillegers en F. Kleinjan
ISBN 90-445-1749-1
730 pagina's

Zonder Blanca
vertaling Adri Boon
ISBN 90-445-1274-8, 2011
91 pagina's

in bibliotheken verkrijgbaar:

Carlota's minnaar
vertaling Adri Boon
160 pagina's

Sefarad. Het boek der ballingen
vertaling Erik Coenen en Adri Boon
1445 pagina's

Beatus Ille
vertaling Esther van Buuren
2001, 381 pagina's

Ruiter in de storm
vertaling Ester van Buuren
2000, 640 pagina's

Volle maan
vertaling Ester van Buuren
1999, 416 pagina's

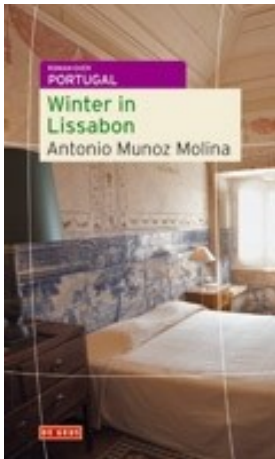
Strijdlust
vertaling Ester van Buuren
1997, 319 pagina's

Winter in Lissabon
vert. E. van Buuren en J. Verhulst
1995, 265 pagina's

Prins der duisternis
vertaling Ester van Buuren
1993, 239 pagina's

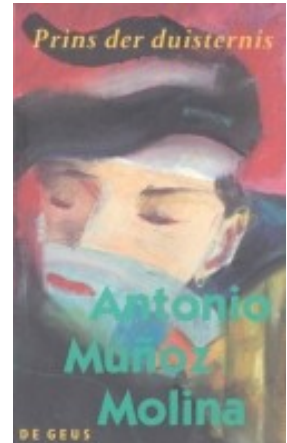
alle van Uitgeverij De Geus

In recensies wordt in het algemeen buitengewoon lovend over de boeken van Muñoz Molina geschreven, zowel over de inhoud als over zijn schrijfstijl. Regelmatig is zelfs de kwalificatie 'meesterwerk' te signaleren. Deze auteur geeft dan ook blijk van een verbluffend, bij vlagen briljant, literair vakmanschap, dat onder meer tot uiting komt in overtuigende literaire constructies, vloeiende zinnen en een bijzonder rijk vocabulaire. Bovendien zijn al zijn vertellingen verrassend en meeslepend. De toon is dikwijls ironisch of zelfs sarcastisch, maar met een groot mededogen met verdrukte en vernederde mensen. Zijn romans staan elk op zich, maar vertonen thematisch een sterke onderlinge samenhang. Een schrijver met een grote zeggingskracht, gebaseerd op grote kundigheid en ruime kennis.

Prins der duisternis is het verhaal van een voormalig Spaans republikeins kapitein, in ballingschap in Engeland, die na een oproep van een revolutionaire organisatie terugkeert naar Madrid om daar een veronderstelde verrader te vermoorden, die hij echter nooit gezien heeft.

Het raamwerk van *Winter in Lissabon* wordt gevormd door de terugblik van een jazzpianist op zijn onmogelijke liefdesaffaire met een geheimzinnige vrouw. Deze beknopte roman is tegelijk een melancholieke ode aan de jazz en een spannende beschrijving van de zoektocht naar een verdwenen schilderij van Cézanne.

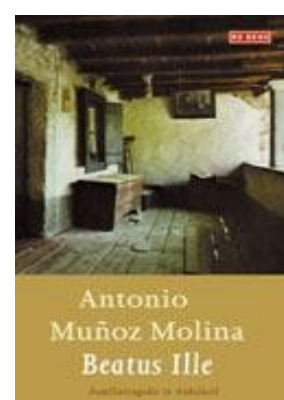
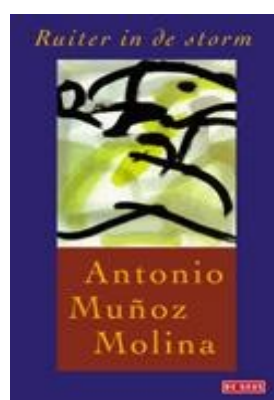
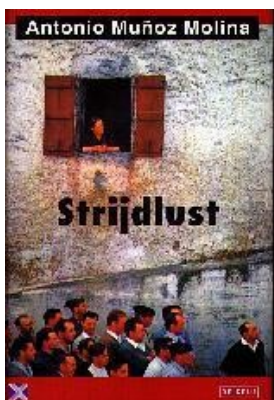

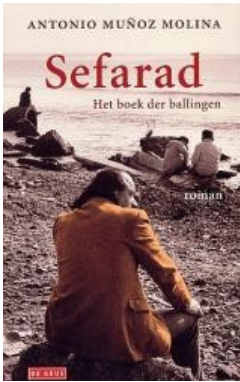
Strijdlust is een autobiografisch getint werk over de militaire diensttijd van een jongeman in 1979 in het Spaanse leger. Een rekrut reist van zijn woonplaats in het zuiden van Spanje naar zijn standplaats in Baskenland, waar in de kazerne onder de korporaals en sergeanten de geest van Franco nog lijkt rond te waren.

Het beklemmende *Volle maan* is opgezet als een politieroman. Het verhaal begint met de gruwelijke moord op een klein meisje. De inspecteur die belast wordt met het onderzoek acht het zijn persoonlijke verantwoordelijkheid de moordenaar te vinden. Tegelijk tracht deze man zich te ontworstelen aan privé-problemen uit zijn recente verleden.

In *Ruiter in de storm* schetst Muñoz Molina de recente historie van Spanje tot aan de eerste Golfoorlog, in samenhang met de geschiedenis van een familie in de fictieve plaats Mágina in Zuid-Spanje. Een belangrijk thema in dit boek is het verlangen van jonge Spanjaarden in de zeventiger jaren van de twintigste eeuw naar vrijheid en avontuur. Popmuziek speelt hierbij een belangrijke rol.

Beatus Ille werd pas laat in het Nederlands vertaald. De kern van het verhaal wordt gevormd door de overpeinzingen van een student die zich tijdens de revoltes van eind jaren '60 terugtrekt op het platteland om een proefschrift te schrijven over de republikeinse dichter Jacinto Solana, die na de Burgeroorlog ter dood werd veroordeeld, aan executie wist te ontkomen en uiteindelijk in 1947 omkwam bij een vuurgevecht met de guardia civil.

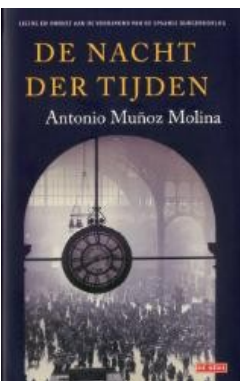

De titel van *Sefarad* verwijst naar de Hebreeuwse naam voor Spanje. Dit doorwrochte werk bestaat uit zestien hoofdstukken, elk opgebouwd rondom een andere hoofdpersoon, omringd wordt door vele andere figuren. Een centraal thema bindt de hoofdstukken aaneen: vervolging en ontheemding. De hoofdpersonen zijn ieder op eigen wijze slachtoffer van de gruwelen van de twintigste eeuw en van de tegenslagen van het dagelijks leven. Een duizelingwekkend kaleidoscoop van leefwerelden, onderling verbonden door de ellende die mensen elkaar aandoen.

In *Carlota's minnaar* vindt op een vliegveld een toevallige ontmoeting plaats tussen twee Spaanse mannen die in alle opzichten van elkaar verschillen. Een extraverte zakenman dringt zich met zijn persoonlijke geschiedenis op aan een hoogleraar die tegen wil en dank in het verhaal van de ander wordt meegesleept. Dit compacte werk van Antonio Muñoz Molina geeft bij uitstek blijk van zijn meesterschap; een juweeltje!

De novelle *Zonder Blanca* is geschreven vanuit het perspectief van Mario, een brave, doodsaaie provincie-ambtenaar. Tot zijn eigen verbazing is deze man erin geslaagd Blanca, een intelligente, mooie vrouw uit een invloedrijk milieu, aan zich te binden. Zij is voor hem de personificatie van het volle, echte leven. Hij aanbidt haar met overgave en cijfert zichzelf volledig weg. Als Blanca zijn obsessieve toewijding als beklemmend lijkt te gaan ervaren, vlucht Mario in ontkenning van de realiteit. Het is een gevoelig, mysterieus en indringend verhaal.

De omvangrijke roman *De nacht der tijden* behelst de gedachtestroom van een Madrileense architect tijdens een treinreis door de VS, aan de vooravond van de Spaanse Burgeroorlog. De architect maakt gebruik van de opdracht voor een bibliotheek in de VS om Spanje nog tijdig te ontvluchten, noodgedwongen met achterlating van zijn vrouw en kinderen. Tijdens de laatste etappe van zijn reis, per trein, laat hij zijn gedachten gaan over zijn verleden en onzekere toekomst. De recente ontwikkelingen in Spanje bleven voor hem lange tijd op de achtergrond, zozeer was hij in beslag genomen door zijn passie voor zijn Amerikaanse minnares, die hij in de VS weer hoopt te ontmoeten. Door de vele flashbacks, de ellenlange zinnen (in de vertaling behouden), verwijzingen en uitweidingen is het geen eenvoudige literatuur.

Nog verder dan bij *Strijdvlust* duikt Muñoz Molina in *Maanstorm* terug in zijn eigen verleden, namelijk naar zijn adolescententijd. De stille jongen in het boerendorp Mágina ervaart zijn fysieke en geestelijke rijping als kracht om eigen keuzes in het leven te durven maken en begint zich te verzetten tegen alles wat hem door familie, school en kerk als vanzelfsprekend wordt opgedrongen. Zijn existentiële beschouwingen zijn weergegeven in fijnzinnige, exemplarische schilderijen.

Het Nederlandse publiek mag zich gelukkig prijzen dat Uitgeverij De Geus het initiatief nam, vanaf 1993 een aantal romans van deze Spaanse auteur in Nederlandse vertaling te publiceren. Vooral de vertalers van de laatste werken hebben zich uitermate zorgvuldig van hun taak gekweten, met raakgetroffen zinsneden en oog voor details. Zij doen de romans van Antonio Muñoz Molina in het Nederlands optimaal tot hun recht komen.

Heleen Peeters, 24 september 2012